

TEXTE ADOPTATE

Ediție provizorie

P8_TA-PROV(2017)0321

Punerea în aplicare a Directivei privind medierea

Rezoluția Parlamentului European din 12 septembrie 2017 referitoare la punerea în aplicare a Directivei 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială (Directiva privind medierea) (2016/2066(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Directiva 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială¹ (Directiva privind medierea),
- având în vedere Raportul Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European privind aplicarea Directivei 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială (COM(2016)0542),
- având în vedere elaborarea unei analize aprofundate de Direcția sa Generală Politici Interne ale Uniunii intitulat „Punerea în aplicare a Directivei privind medierea - 29 noiembrie 2016”²,
- având în vedere studiul Comisiei intitulat „Studiu de evaluare și punere în aplicare a Directivei 2008/52/CE - „Directiva privind medierea”, din 2014³,
- având în vedere studiul Direcției sale Generale Politici Interne intitulat „Relansarea Directivei privind medierea: evaluarea impactului limitat al punerii în aplicare a acesteia și propunerea de măsuri pentru creșterea numărului de medieri în UE”⁴,
- având în vedere evaluarea aplicării la nivel european a Directivei privind medierea, realizată de Unitatea de evaluare a impactului ex post a Serviciului de Cercetare al

¹ JO L 136, 24.5.2008, p. 3.

² PE 571.395.

³ <http://bookshop.europa.eu/en/study-for-an-evaluation-and-implementation-of-directive-2008-52-ec-the-mediation-directive--pbDS0114825/>

⁴ PE 493.042.

Parlamentului European (EPRS)¹,

- având în vedere studiul Direcției sale Generale Politici Interne intitulat „Cuantificarea costurilor neutilizării medierii - analiză a datelor”²,
 - având în vedere articolul 67 și articolul 81 alineatul (2) litera (g) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),
 - având în vedere articolul 52 din Regulamentul său de procedură, precum și articolul 1 alineatul (1) litera (e) din decizia Conferinței președinților din 12 decembrie 2002 privind procedura de autorizare a rapoartelor din proprie inițiativă și anexa 3 la aceasta,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri juridice (A8-0238/2017),
- A. întrucât Directiva 2008/52/CE a constituit o etapă importantă în ceea ce privește introducerea și utilizarea procedurilor de mediere în Uniunea Europeană; întrucât aplicarea Directivei 2008/52/CE diferă foarte mult de la un stat membru la altul, depinzând de existența anterioară a sistemelor naționale de mediere, sau de absența acestora, unele state optând pentru o interpretare relativ literală a dispozițiilor acesteia, altele pentru o revizuire aprofundată a modalităților alternative de a soluționa litigiile (cum ar fi Italia, unde folosirea medierii înregistrează o rată de șase ori mai mare decât în restul Europei), în timp ce alte state consideră că legile existente concordă, deja, cu Directiva privind medierea;
- B. întrucât cea mai mare parte a statelor membre au extins domeniul de aplicare al măsurilor naționale de transpunere și la cauzele naționale, numai trei dintre statele membre alegând să transpună directiva exclusiv cu privire la cauzele transfrontaliere³, fapt care a avut un impact pozitiv decisiv asupra legislației statelor membre și a categoriilor de litigii în cauză;
- C. întrucât dificultățile apărute în etapa de transpunere a directivei reflectă în mare măsură diferențele existente în ceea ce privește cultura juridică în sistemele juridice naționale; întrucât, prin urmare, ar trebui să se acorde prioritate schimbării mentalității juridice prin dezvoltarea unei culturi a medierii întemeiată pe soluționarea litigiilor pe cale amiabilă, chestiune care a fost menționată în mod repetat de către rețelele europene ale profesioniștilor din domeniul dreptului de la începutul elaborării directivei UE și mai apoi în momentul transunerii acesteia la nivel național;
- D. întrucât punerea în aplicare a Directivei privind medierea a oferit valoare adăugată la nivelul UE prin creșterea gradului de conștientizare în rândul organismelor legislative naționale cu privire la avantajele medierii, determinând o anumită aliniere a dreptului procedural și a diverselor practici în statele membre;
- E. întrucât medierea, ca procedură alternativă, voluntară și confidențială extrajudiciară poate fi un instrument util pentru reducerea supraîncărcării sistemelor judiciare în anumite cazuri și face obiectul garanțiilor necesare, deoarece ea poate permite persoanelor fizice și juridice de a soluționa litigiile pe cale extrajudiciară într-un mod rapid și necostisitor, având în vedere că durata excesivă a procedurilor judiciare încălcă

¹ PE 593.789.

² PE 453.180.

³ A se vedea COM(2016)0542, p. 5.

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, asigurând, în același timp, un acces mai bun la justiție și contribuția la creșterea economică;

- F. întrucât obiectivele enunțate la articolul 1 din Directiva privind medierea care vizează încurajarea utilizării medierii și, în special, realizarea unei „relații echilibrate între mediere și procedurile judiciare” nu au fost, în mod evident, atinse, medierea fiind utilizată, în medie, în mai puțin de 1 % dintre cauzele în instanță în majoritatea statelor membre¹;
- G. întrucât Directiva privind medierea nu a creat un sistem de soluționare extrajudiciară a litigiilor la nivelul Uniunii în sensul strict al termenului, cu excepția introducerii unor dispoziții specifice în privința expirării termenelor de decădere și de prescripție în procedurile în justiție atunci când se încearcă medierea în domeniul obligațiilor de confidențialitate pentru mediatori și personalul administrativ al acestora;

Concluziile principale

1. salută faptul că, în multe state membre, sistemele de mediere au făcut recent obiectul unor modificări și revizuri și se preconizează și alte modificări ale legislației aplicabile²;
2. regretă faptul că doar trei state membre au ales să transpună directiva numai în ceea ce privește cazurile transfrontaliere și constată existența unor dificultăți privind funcționarea în practică a sistemelor de mediere naționale care sunt legate, în principal, de tradiția contradictorialității și lipsa unei culturi a medierii în statele membre, de nivelul scăzut de informare cu privire la mediere în majoritatea acestora, de cunoașterea insuficientă a modului de a trata cazurile transfrontaliere, precum și de funcționarea mecanismelor de control al calității pentru mediatori³;
3. subliniază faptul că toate statele membre prevăd posibilitatea ca instanțele să invite părțile să recurgă la mediere sau, cel puțin, să participe la ședințele de informare privind medierea; observă că, în unele state membre, participarea la astfel de ședințe de informare este obligatorie, la inițiativa unui judecător⁴ sau în ceea ce privește litigii specifice prevăzute de lege, cum ar fi litigiile familiale⁵; arată, de asemenea, că, în unele state membre, este obligatoriu ca avocații să își informeze clienții cu privire la posibilitatea de a recurge la mediere sau ca cererile prezentate instanței să confirme dacă s-a încercat medierea sau dacă există motive care ar împiedica o astfel de încercare; subliniază, totuși, faptul că articolul 8 al Directivei privind medierea garantează că părțile care aleg medierea în încercarea de a soluționa un litigiu nu sunt, ulterior, împiedicate să intenteze o acțiune în instanță ca urmare a timpului consacrat procedurilor de mediere; evidențiază faptul că statele membre nu au semnalat nicio problemă deosebită în legătură cu acest aspect;
4. constată, de asemenea, că multe state membre oferă stimulente financiare pentru ca părțile să recurgă la mediere, sub forma reducerii costurilor, oferirii de asistență juridică

¹ PE 571.395, p. 25.

² Croația, Estonia, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Lituania, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Slovacia și Spania;

³ A se vedea COM(2016)0542, p. 4.

⁴ De exemplu, în Republica Cehă.

⁵ exemplu, în Lituania, Luxemburg, Anglia și Țara Galilor.

sau a impunerii unor sancțiuni pentru refuzul nejustificat de a lua în considerare medierea; observă că rezultatele obținute în aceste țări demonstrează că medierea poate oferi o soluționare extrajudiciară rentabilă economic și rapidă a litigiilor, prin procese adaptate la nevoile părților;

5. consideră că adoptarea codurilor de conduită reprezintă un instrument important pentru a asigura calitatea medierii; observă, în acest sens, că Codul european de conduită pentru mediatorii este fie utilizat în mod direct de părțile interesate, fie a servit drept inspirație pentru codurile naționale sau sectoriale; observă, de asemenea, că majoritatea statelor membre au proceduri de acreditare obligatorie a mediatorilor și/sau dispun de registre de mediatorii;
6. își exprimă regretul în legătură cu dificultatea de a obține date statistice complete privind medierea, inclusiv numărul cauzelor mediate, durata lor medie și rata de reușită a proceselor de mediere; subliniază că, în absența unei baze de date fiabile, este extrem de dificil să se continue promovarea medierii și să crească încrederea publicului în eficacitatea acesteia; subliniază, pe de altă parte, rolul din ce în ce mai important al Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială în ceea ce privește îmbunătățirea colectării de date la nivel național cu privire la aplicarea Directivei privind medierea;
7. salută importanța deosebită a medierii în domeniul dreptului familiei (cu precădere în cadrul procedurilor privind custodia copiilor, drepturile de acces și cazurile de răpire de copii), în cadrul căruia aceasta poate să creeze un climat constructiv pentru discuții și să asigure înțelegeri echitabile între părinți; constată, de asemenea, faptul că soluțiile amiabile au potențialul de a fi de lungă durată și în interesul superior al copilului, având în vedere că pot viza, în plus față de reședința principală a copilului, și acordurile cu privire la vizitarea copilului sau acordurile privind întreținerea copilului; evidențiază, în acest context, rolul important al Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială în ceea ce privește elaborarea de recomandări care vizează sporirea ratei de utilizare a medierii familiale în context transfrontalier, în special în cazurile de răpire a copiilor;
8. subliniază importanța pe care o are dezvoltarea și întreținerea unei secțiuni separate pe portalul european e-Justiție, dedicate medierii transfrontaliere în materie de drept al familiei și care oferă informații cu privire la sistemele naționale de mediere;
9. salută, prin urmare, eforturile depuse de Comisie pentru cofinanțarea diferitelor proiecte de promovare a medierii și a programelor de formare pentru judecători și practicienii din statele membre;
10. subliniază că, în pofida caracterului facultativ al medierii, trebuie luate măsuri suplimentare pentru a asigura caracterul executoriu al acordurilor mediate într-un mod rapid și abordabil, respectând întru totul drepturile fundamentale, dreptul Uniunii și legislațiile naționale; reamintește, în acest sens, că forța executorie internă a unui acord încheiat de părți într-un stat membru este, ca regulă generală, supusă confirmării de către o autoritate publică, ceea ce creează costuri suplimentare, necesită mult timp pentru părțile în cadrul acordului și, prin urmare, ar putea afecta în mod negativ circulația acordurilor în urma medierii în străinătate, în special în cazul litigiilor minore;

Recomandări

11. invită statele membre să își intensifice eforturile de a încuraja folosirea procedurii de mediere în litigiile civile și comerciale, inclusiv prin intermediul unor campanii de informare adecvate care să le ofere cetățenilor și persoanelor juridice informații adecvate și cuprinzătoare cu privire la caracteristicile procedurii și la avantajele acesteia în ceea ce privește economisirea de timp și resurse financiare, precum și de a asigura o mai bună cooperare între membrii profesiilor juridice în acest scop; subliniază, în acest context, necesitatea unui schimb de bune practici în diferitele jurisdicții naționale, susținute de măsuri adecvate la nivel european, pentru a contribui la recunoașterea crescândă a utilității medierii;
12. solicită Comisiei să evalueze necesitatea stabilirii unor standarde de calitate la nivelul UE pentru serviciile de mediere, în special sub forma unor standarde minime care să asigure coerența, ținând în același timp seama de dreptul fundamental de acces la justiție, precum și de diferențele dintre culturile locale în privința medierii, ca modalitate de a promova utilizarea mai intensă a acesteia;
13. invită, de asemenea, Comisia să evalueze necesitatea ca statele membre să creeze și să mențină registre naționale ale procedurilor de mediere, care ar putea fi o sursă de informație pentru Comisie, și ar putea fi folosite și de mediatorii naționali pentru a beneficia de cele mai bune practici existente la nivel european; subliniază că aceste registre trebuie înființate cu respectarea deplină a Regulamentului general privind protecția datelor (UE) 2016/679¹;
14. solicită Comisiei să întreprindă un studiu detaliat privind obstacolele în calea liberei circulații a acordurilor de mediere străine în Uniune și privind diferitele opțiuni de promovare a utilizării medierii ca modalitate fiabilă, abordabilă și eficace de soluționare a conflictelor în litigiile interne și transfrontaliere din Uniune, ținând seama de statul de drept și de evoluțiile internaționale curente din acest domeniu;
15. invită Comisia, în cadrul reexaminării reglementărilor, să găsească soluții pentru a extinde, în mod efectiv, domeniul de aplicare și la alte chestiuni civile sau administrative, acolo unde este posibil; subliniază, cu toate acestea, faptul că trebuie acordată o atenție deosebită implicațiilor pe care medierea le-ar putea avea în ceea ce privește anumite aspecte sociale, cum ar fi dreptul familiei; invită Comisia să pună în aplicare garanții adecvate în procesele de mediere pentru a limita riscurile pentru părțile defavorizate și pentru a le proteja împotriva unor eventuale abuzuri de procedură sau de poziție ale părților mai puternice și să furnizeze date statistice complete cu privire la astfel de garanții; consideră, de asemenea, că este important să se garanteze respectarea criteriilor de echitate în ceea ce privește costurile, în special în vederea protejării intereselor categoriilor defavorizate; observă, cu toate acestea, că medierea poate să își piardă atractivitatea și valoarea adăugată în cazul în care sunt introduse standarde mult prea stricte pentru părți;

o

o o

16. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre.

¹ JO L 119, 4.5.2016, p. 1.

